

Datum
2023-12-13Diarienummer
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen

Svar på remiss om utvidgning av Rinkebyskogens naturreservat

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har fått en remiss om utökat naturreservat i Rinkebyskogen, som syftar till att del av fastigheten Danderyd 2:22 ska ingå i det redan befintliga naturreservatet för Rinkebyskogen. Förslaget innebär att ytterligare ett markområde tillförs naturreservatet och att reservatet därmed blir större samt bildar en sammanhängande enhet, vilket ökar reservatets förmåga att uppnå dess syften.

Det ursprungliga naturreservatet med dess föreskrifter och skötselplan är redan beslutat och ändras inte i och med detta ärende. Det är endast den tillkommande delen av Danderyd 2:22 som berörs.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat förslaget till bland annat miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens yttrande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ser generellt positivt på att reservatet utökas då en sammanhängande enhet tillskapas. Detta är viktigt för att värna friluftslivet och naturvärdena i Rinkebyskogen. Dock vill nämnden påpeka följande.

Ett av kommunens mest förorenade områden, jaktskyttebanan i Rinkebyskogen, ligger i direkt anslutning till den nu föreslagna utökningen. Detta kräver anpassade förhållningssätt och måste beaktas.

Angående förslag på föreskrifter för utvidgat naturreservat

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden önskar följande revidering av nu föreslagna föreskrifter:

- Under bakgrund ska det förtydligas att den södra delen av fastigheten Danderyd 2:22 inte omfattas att ingå i det utvidgade naturreservatet
- S. 7 ändra till ”miljö- och stadsbyggnadsnämnden”
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ifrågasätter kraftfullt följande formulering i förslag på föreskrifter på sida 3 i skrivelsen om det förorenade området. ”En sanering av marken skulle innebära att naturen i detta område förstörs. Om området inte saneras utgör det ett förorenat område, och är således inte lämpligt att ingå i ett naturreservat enligt lagstiftningen kring naturreservat”. Miljö- och

Datum
2023-12-13Diarienummer
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

stadsbyggnadsnämnden tolkar detta som att kommunstyrelsen via tekniska kontoret anser att området inte ska saneras. Området är ett av kommunens mest förorenade områden och ska saneras då det nu utgör en direkt hälsorisk för människor samt påverkar natur- och vattenmiljön negativt. Att låta sådana kraftiga blyföreningar ligga kvar i markskiktet låter sig inte göras. Det är dock viktigt att poängtera att saneringen måste ske med hänsyn till naturvärdena. Därtill finns omfattande rester av lerduvor i området, som innehåller föreningar som PAH. F d miljö- och hälsoskyddsnämnden, och nu miljö- och stadsbyggnadsnämnden, har under flera års tid arbetat för att området ska saneras ytterligare för att området inte ska utgöra en risk för människor och miljön.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden instämmer i att det förorenade området inte bör ingå i naturreservatet.

Jaktskyttebanan i Rinkebyskogen

Nämndens arbete med förorenade områden sker enligt strategin för förorenade områden i Danderyds kommun 2022–2025 (antagen av miljö- och hälsoskyddsnämnden 7 juni 2022, § 42, dnr MHN 2022–509). Området är ett av de mest prioriterade objekten i kommunen att åtgärda, då det utgör ett riskklass 1 objekt (högsta riskklassen). Motivering till riskklassningen är föreningarnas mycket höga farlighet och den höga exponeringsrisken för människor och djur med blyhagel i dagen. Det uppskattas att cirka åtta ton blyhagel fortfarande finns kvar inom området. Se vidare i figur 1–4 nedan.

Figur 1. Ytliga fragment av lerduvor och blyhagel vid jaktskyttebanan i Rinkebyskogen. Foto taget vid platsbesök 2023-11-09

Datum
2023-12-13

Diarienummer
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Figur 2. Blyhagel vid jaktsskyttebanan i Rinkebyskogen. Foto taget vid platsbesök 2023-11-09.

Figur 3. Ytligt blyhagel (blå markeringar) på led som går igenom området för jaktsskyttebanan i Rinkebyskogen. Foto taget vid platsbesök 2023-11-09.

Datum
2023-12-13Diarienummer
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Figur 4. Ytligt blyhagel (blå markeringar) på led som går igenom området för jaktskyttebanan i Rinkebyskogen. Foto taget vid platsbesök 2023-11-09.

Området har använts som skjutbana från 1940-talet fram till 1989 då dåvarande miljö- och hälskyddsnämnden beslutade att verksamheten skulle upphöra och att Jägarförbundet i Stockholm län (JSL) skulle sanera området genom att ta bort avfall och ammunitionsrester. JSL utförde en sanering av ytligt blyhagel på delar av området 2010–2011. Uppskattad mängd bly som togs bort från området är cirka ett ton.

I december 2022 förelade f.d. miljö- och hälsoskyddsnämnden JSL att inkomma med en åtgärdsplan för fortsatta sanering och kontroll vid jaktskyttebanan i Rinkebyskogen, samt att inkomma med analysresultat för provtagning av bly i grundvatten under 2019 och 2022 (dnr M-2022-785).

Då JSL inte inkom med en åtgärdsplan skickades ytterligare en begäran till JSL i augusti 2023. I september 2023 hade miljö- och stadsbyggnadskontoret ett möte med JSL angående saneringen av området. Vid mötet meddelade JSL att de ska sanera området ytterligare. Vid kontorets senaste kontakt med JSL i början av november 2023, meddelade JSL att upphandling av konsult för att utföra sanering pågår.

Datum
2023-12-13Diarienummer
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Angående risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt

Vid platsbesök under november 2023 noteras kraftiga blyhagelföroreningar ca 40–50 meter från nu föreslagna reservatsgräns. Blyhagel observerades på berghällar där avrinningen antas ske mot det föreslagna reservatsområdet. I övrigt noterades en utmärkt led inom det förorenade området. Utökningen av reservatet kan antas bidra till en ökad rörelse inom det förorenade området och därmed ökar exponeringsriskerna. Försiktighetsmått måste därvid vidtas, se vidare nedan, då det finns risk att sanering av det förorenade området kan dröja och kan komma att ske över tid i omgångar.

Viktigt att beakta är att blyhagel kommer att finnas kvar i området, även efter ytterligare sanering. Utifrån naturmiljöhänseende kan inte hela markskiktet tas bort. Sanering ska ske med hänsyn till naturmiljövärdena. Därför behöver försiktighetsmått vidtas även efter ytterligare sanering.

Det finns osäkerheter kring nedfallsområdet från jakttskytteverksamheten. Med hänsyn till detta är det rimligt att tro att föroreningar kan finnas alternativt har påverkat det södra och angränsande området inom föreslaget naturreservatet.

Angående försiktighetsmått vid utökat naturreservat

I kartbilagan framgår översiktligt var områden som är påverkat av blyhagel finns i relation till utökad naturreservatsgräns. Det är viktigt att beakta att kartbilden visar ungefärligt var större områden med blyhagel är noterade utifrån ett översiktligt platsbesök. En noggrann analys av var dessa områden är belägna är inte gjord.

För att utvärdera om det föreslagna reservatsområdet innehåller föroreningar från alternativt har påverkats av jakttskytteverksamheten bör stickprovskontroller göras i södra delen av föreslaget reservatsområde. För det fall att föroreningar påträffas ska kontakt tas med miljö- och stadsbyggnadskontoret.

En sådan utökning av naturreservatet som föreslås angränsar till det förorenade området och människor som vistas i naturreservatet måste informeras tydligt om riskerna. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden vill poängtera att den skyltning som finns idag inte på något sätt är tillfyllest, se figur 5 nedan. Skylten är otydlig och felaktig då det anges att blyhagel kan förekomma. Det förekommer blyhagel i allra högsta grad.

Datum
2023-12-13**Diarienummer**
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Figur 5. Skylt i anslutning till det förorenade området. Platsbesök 2023-11-09.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedömer att följande försiktighetsmått bör vidtas oaktat ytterligare sanering:

- Ny och omfattande skyltning i söder ska sättas upp för att tydliggöra att utökat naturreservat angränsar till ett förorenat område.
- Utredda om även andra åtgärder kan vara nödvändiga för att uppmärksamma om det förorenade området.
- Stickprovskontroller rörande föroreningar från jaktskytteverksamheten bör göras i södra delen av föreslaget reservatsområde.

Skötselplanen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har inga synpunkter på reviderad skötselplan, som bedöms vara noga genomlyst och tydlig.

Datum
2023-12-13**Diarienummer**
M-2023-875

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Sammanfattande bedömning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden meddelar sammanfattningsvis att nämnden ser positivt på en utökning av naturreservatet, men att reservatet då kommer att ansluta till ett av kommunens mest förorenade områden. Nämnden verkar för en sanering av skjutbaneområdet av JSL. Det är viktigt att poängtera att området inte kommer bli fullt sanerat med tanke på naturmiljövärdena, vilket gör att försiktighetsmått kommer att behöva vidtas vid det utökade naturreservatet för att minska risker för människor som vistas i och i anslutning till reservatet.

Då det råder osäkerhet om den södra delen av föreslaget reservatsområde har påverkats av föroreningar från jaktskytteverksamheten bör stickprovskontroller utföras.

Nämnden vill slutligen framföra att en tät dialog bör ske med miljö- och stadsbyggnadskontoret och att de föreslagna föreskrifterna bör revideras utifrån nämndens synpunkter.

[Firmatecknas efter antagande av nämnden
För miljö- och stadsbyggnadsnämnden,

Claës Breitholtz
Miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande]

Bilaga

Kartbilaga visande betydande förekomst av blyhagel i relation till föreslagen reservatsgräns